

बिक्री केन्द्र (कोसेली घर)सञ्चालन कार्यविधि, २०८०

व्यवसायहरुमा बढी भन्दा बढी उद्यमीहरुको संलग्नता गराउन, गुणस्तरीय उत्पादनमा वृद्धि गर्न, उत्पादित वस्तुहरुको प्रवर्द्धन तथा बजारीकरण गर्न, स्थानीय तथा बाह्य मागको पूर्ति गर्दै दिगो आम्दानीको श्रोतको रूपमा विकास गर्न र नगरपालिकाबाट प्रदान गरीएका सीपमूलक तालिमबाट उत्पादित वस्तुहरुलाई समेत बिक्री गर्ने बजारीकरण गर्ने, तालिम प्राप्त व्यक्तिहरुलाई रोजगारी प्रदान गर्ने उद्देश्यले नेपालको संविधान धारा २२६ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४को दफा १०२ को उपदफा २ बमोजिम गौरादह नगरपालिकाले बिक्री केन्द्र (कोसेली संचालन) सञ्चालन गर्नका लागि यो कार्यविधि, २०८० लागु गरेकोछ ।

२. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

२.१. यो कार्यविधिको नाम : “बिक्री केन्द्र (कोसेली घर) संचालन कार्यविधि, २०८०” रहेकोछ ।

२.२. यो कार्यविधि तुरुन्त लागूहुनेछ ।

३. परिभाषा :

३.१. विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा;

(क) “नगरपालिका” भन्नाले गौरादह नगरपालिका भन्ने बुझनुपर्दछ ।

(ख) “साभेदार” भन्नाले नगरपालिकाको बिक्री केन्द्र (कोसेली घर) सञ्चालन कार्यमा सहयोग गर्ने संस्था वा व्यक्ति भन्ने सम्झनुपर्दछ ।

(ग) “उद्यमी” भन्नाले घरेलु तथा साना उद्योग (ढाका कपडा बुनाई, सेनिटरी प्याड, फाइबरको भोला, ब्याग, चप्पल निर्माण हेण्डक्राफ्ट) आदि उद्यममा संलग्न व्यक्ति वा समूह भन्ने बुझनुपर्दछ ।

(ङ) “बिक्री केन्द्र (कोसेली घर)” भन्नाले उद्यमीहरुले उत्पादन गरेका वस्तुहरु बिक्री वितरण तथा सेवा प्रदान गर्न खालिएको पसल भन्ने सम्झनुपर्दछ ।

- (च) "वस्तु" भन्नाले घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायीहरूले उत्पादन गरेको सम्बन्धी सामान समेतलाई जनाउँछ ।
- (छ) "क्रेता" भन्नाले विक्री केन्द्र (कोसेली घर)मा उपलब्ध वस्तु वा सेवा खरिद गर्ने व्यक्ति वा समुह सम्भन्नुपर्दछ ।
- (ज) "सेवा" भन्नाले विक्री केन्द्र (कोसेली घर)बाट प्रवाह गरिने सेवाहरू सम्भन्नुपर्दछ ।
- (झ) "समिति" भन्नाले विक्री केन्द्र सञ्चालन समिति भन्ने सम्भन्नुपर्दछ ।

४. कार्यविधिको उद्देश्य:

- ४.१. व्यवसायीहरूलाई आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थहरू सुपथ मूल्यमा उपलब्ध हुने वातावरणको श्रृजना गर्ने ।
- ४.२. व्यवसायहरूमा संलग्न व्यवसायीहरू, श्रमिकहरूलाई आफ्नो श्रमको उचित मूल्य पाउने वातावरणको सृजना गर्ने ।
- ४.३. व्यवसायहरूमा संलग्न व्यवसायीहरूले उत्पादन गरेको वस्तुहरूको प्रवर्द्धन तथा बजारीकरणमा सहयोग गर्ने ।
- ४.४. व्यवसायहरूमा न्यून आय भएका, आर्थिकरूपमा कमजोर महिला, दलित, आदिवासी, जनजाती तथा युवाहरूको संलग्नता अभिवृद्धि गरि उनीहरूको जीविकोपार्जनमा सहयोग पुर्याउने ।

५. विक्री केन्द्र (कोसेली घर) सञ्चालन तथा व्यवस्थापन :

- ५.१. विक्री केन्द्रलाई प्रभावकारी, व्यवस्थित एवं दिगो रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि देहाय अनुसारका क्रियाकलापहरू अवलम्बन गरिनेछ।
- ५.२. विक्री केन्द्र (कोसेली घर) संचालनको लागि व्यवसायमा संलग्न संस्था वा व्यक्तिको पहिचान गरी नीज संस्था वा व्यक्तिसंग सम्भौता गरी सञ्चालन गरिनेछ, जसको सम्पूर्ण व्यवस्थापकीय जिम्मा सम्बन्धित संस्था वा व्यक्ति को नै रहनेछ ।
- ५.३. विक्री केन्द्र सञ्चालन गर्ने संस्था वा व्यक्तिले उचित मूल्यमा नगर क्षेत्रमा उत्पादन भएका सामग्रीहरूको संकलन गर्नेछ ।

- ५.४. नगरका उद्यमीहरुलाई आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ, मेसिन औजार उचित मूल्यमा विक्री केन्द्रमा नै उपलब्ध हुने व्यवस्था विक्री केन्द्र संचालन गर्ने संस्था वा व्यक्तिको हुनेछ ।
- ५.५. उल्लेखित व्यवसायहरुबाट उत्पादित वस्तुहरुको प्रवर्द्धन, बजारीकरण तथा गुणस्तरीय उत्पादनमा जोड दिईनेछ ।
- ५.६. नगरपालिकाको तर्फबाट सहभागी हुनुपर्ने कुनै पनि मेला, प्रदर्शनी आदिमा विक्री केन्द्र सञ्चालकलाई प्राथमिकताका साथ सहभागी गराईनेछ ।
- ५.७. व्यवसायीहरुले उत्पादन गरेको वस्तुहरुको गुणस्तरीय उत्पादन वृद्धिका लागि नगरपालिका आफैले वा अन्य साभेदार निकायहरुसँगको साभेदारीमा विभिन्न सीपमूलक तालिमहरुको आयोजना गर्नेछ ।

६. खरिद तथा विक्री मूल्य निर्धारण समिति :

उल्लेखित वस्तु उत्पादनमा संलग्न उद्यमीहरु/श्रमिकहरुलाई आफ्नो श्रमको उचित मूल्य पाउने अवस्थाको सुनिश्चितता गर्न, उत्पादित वस्तुहरु सर्वसुलभ मूल्यमा अत्यधिक मात्रामा विक्री वितरण गर्न देहायको समिति गठन हुनेछ । नगरपालिकाको लेखा अधिकृत संयोजक, महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख सदस्य, नगर प्रमुखले तोकेको व्यवसायीहरुको तर्फबाट १ जना सदस्य रहनेछ । समितिले विक्री कक्ष सञ्चालन सहजीकरण तथा वस्तु वा सेवाको मूल्य तय गर्नेछ ।

७. लाभांश बाँडफाँड :

७.१. विक्री केन्द्र (कोसेली घर)सञ्चालनबाट प्राप्त भएको कुल आम्दानी रकमबाट सम्पूर्ण खर्च रकम घटाई बाँकी रहेको मुनाफा रकमबाट लागत सहभागिताको आधारमा नगरपालिका र साभेदार विच लाभांश बाँडफाँड गरिनेछ ।

७.२. यसका लागि साभेदार संस्था वा व्यक्तिले दैनिक खरिद/विक्री तथा अन्य कारोवारको अभिलेख राख्नेछ, साथै अभिलेखको रुजु मासिक रुपमा समितिले गर्नेछ ।

- ७.३ उधारो विक्री गर्नेछैन । उधारो खरिद गर्न सक्नेछ । त्यस बापतको रकम खरिद मितिले एक महिना भित्र भुक्तान गरिसक्नु पर्नेछ ।
- ७.४ प्रत्येक महिनाको अन्तिम दिन र प्रत्येक आ.व को अन्तिम दिनको stock (मौज्दात)को प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछ ।
- ७.५ विक्री केन्द्र (कोसेली घर) सञ्चालनको क्रममा प्राप्त भएको खुद मुनाफा रकमबाट लागत सहभागिताको आधारमा प्राप्त हुने हिस्सा नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ भने बाँकि हिस्सा साभेदार आफैले राख्नेछ । Audit Report प्राप्त भएको १५ दिन भित्र लाभांश बापतको नगरपालिकाको हिस्सा भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।
- ७.६ खरिद तथा विक्री खाता राख्नुपर्नेछ साथै खरिद तथा विक्रीको दैनिक वही र नगदी वही राखी पारदर्शी ढंगले राख्नुपर्नेछ ।
- ७.७ विक्री केन्द्र (कोसेली घर) को आय-व्ययको विवरण सम्बन्धित नगरपालिका महिला तथा बालबालिका शाखाले मागेको समयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

८. विक्री केन्द्र (कोसेली घर) संचालनका लागि बजेट व्यवस्थापन:

- ८.१ कोसेली घरलाई दिगो रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि तपसील बमोजिम बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ८.२ नगरपालिकाबाट विक्री केन्द्र (कोसेली घर) सञ्चालन गर्न छुट्याएको रकम ।
- ८.३ विक्री केन्द्र सञ्चालन गर्ने संस्था वा व्यक्तिले गर्ने लागत सहभागिता बापतको रकम ।
- ८.४ संघ वा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम ।
- ८.५ विभिन्न संघ संस्था, साभेदार वा दातृ निकायबाट प्राप्त अनुदान रकम ।
- ८.६ विक्री केन्द्र सञ्चालन गर्न दान दातव्यबाट प्राप्त रकम ।
- ८.७ २ को उपदफा १ बमोजिमको बजेट व्यवस्थापनबाट विक्री केन्द्र (कोसेली घर) व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्नुपर्नेछ ।

९. लागत साभेदारी :

९.१ नगरपालिका र विक्री केन्द्र बिचको लागत साभेदारी ७०:३० को आधारमा व्यहोरिनेछ ।

१०. विक्री केन्द्र संचालन तथा कार्यान्वयन समिति :

१०.१ प्रस्तुत कोशेली घर सञ्चालन गर्नका लागि देहायनुसारको समिति गठन गरिनेछ :

क) नगरप्रमुख	- संयोजक
ख) नगर उपप्रमुख	- सदस्य
ग) वस्तु उत्पादकहरुको प्रतिनिधि १ जना	- सदस्य
घ) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	- सदस्य
ङ) साभेदार संस्था, फर्म, संचालक	- सदस्य सचिव

११. विक्री केन्द्र (कोसेली घर) सञ्चालन तथा कार्यान्वयन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार :

- (क) विक्री केन्द्र संचालन सम्बन्धी योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने ।
- (ख) योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यक श्रोत सुनिश्चितता गर्ने ।
- (ग) विक्री केन्द्रलाई दिगो रुपमा सञ्चालनार्थ श्रोत सङ्कलनका लागि सरकारी, गैरसरकारी, विकास साभेदारी तथा नीजि क्षेत्रका संघसंस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने ।
- (घ) विक्री केन्द्र (कोसेली घर)वाट सञ्चालित कारोवारको नियमित अनुगमन गरी सम्बन्धित पक्षलाई सुझाव दिने ।
- (ङ) विक्री केन्द्र सञ्चालनमा कुनै समस्या आईपरेमा सोको निरूपण गर्ने ।
- (च) नियमित मासिक बैठक बस्ने, कारोवारको परीक्षण गर्ने, समीक्षा गर्ने तथा आवश्यक सल्लाह तथा सुझाव दिने र लिने ।

१२. बैंक खाता सञ्चालन :

विक्री केन्द्र (कोसेली घर)को आर्थिक कारोवारलाई चुस्त दुरुस्त एवं पारदर्शीरुपमा सञ्चालन गर्नका लागि विक्री केन्द्र सञ्चालन गर्ने

नगरपालिकाको तर्फबाट आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख र संस्थाले नगरपालिका समक्ष सिफारीस गरेको सदस्य गरी २ जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुने गरी छुट्टै बैंक खाता खोली सञ्चालन गरिनेछ ।

१३. रकम भुक्तानी तथा प्रगति प्रतिवेदन :

- (क) साभेदार संस्था वा व्यक्तिसंग बिक्री केन्द्र सञ्चालनका लागि औपचारिक रुपमा सम्झौता सम्पन्न भए पश्चात सम्झौतामा उल्लेखित शर्तहरूको अधिनमा रहि साभेदारको माग निवेदन बमोजिम नगरपालिकाले साभेदार संस्था वा व्यक्तिलाई बैंक खाता मार्फत रकम उपलब्ध गराउनेछ, ।
- (ख) साभेदार वा ब्यक्तिले बिक्री केन्द्रको कारोवारहरूको विवरण सहितको मासिक प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) लाभांश वितरणको हकमा बुँदा नं.७.५ मा उल्लेख गरिए अनुरूप हुनेछ ।

१४. संशोधन : यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार नगर कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१५. बाधा अड्काउ फुकाउने : यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा बाधा अड्काउ परेमा बाधा अड्काउ फुकाउने तथा ब्याख्या गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई हुने छ ।

१६. खारेजी तथा बचाउ : यस कार्यविधिमा भएको कुनै पनि ब्याख्या नेपालको संविधान, प्रचलित संघीय तथा प्रादेशिक कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म बदरभागी हुनेछन् ।

आज्ञाले

युवराज खतिवडा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत